

Iedere Brunssumer telt mee!

Lokale Inclusie Agenda gemeente Brunssum 2024-2028

Inhoud

Voorwoord	4
Inleiding.....	5
Hoofdstuk 1: Fysieke Toegankelijkheid	7
Wat doen we al?.....	7
Wat willen we bereiken?	7
Hoe en met wie?	7
Tijdpad	8
Budget	8
Specifiek speerpunt: Openbare toegankelijke toiletten.....	8
Wat doen we al?.....	9
Wat willen we bereiken?	9
Hoe en met wie?	9
Tijdpad	9
Budget	9
Hoofdstuk 2: Informatie Toegankelijkheid	10
Doelstelling.....	10
Wat doen we al?.....	10
Wat willen we bereiken?	10
Hoe en met wie?	10
Tijdpad	11
Budget	11
Hoofdstuk 3: Sociale en Maatschappelijke Toegankelijkheid	12
Doelstelling.....	12
Wat doen we al?.....	12
Wat willen we bereiken?	12
Hoe en met wie?	13
Tijdpad	13
Budget	13
Specifiek speerpunt: Bewegen voor iedereen.....	13
Wat doen we al?.....	13
Wat willen we bereiken?	14
Hoe en met wie?	14
Tijdpad	14
Budget	14

Hoofdstuk 4: Gelijke Kansen voor Iedere Brunssumer.....	15
Doelstelling.....	15
Wat doen we al?.....	15
Wat willen we bereiken?	16
Hoe en met wie?	16
Tijdspad	17
Budget	17
Hoofdstuk 5: Het Kloppend Hart van Inclusie, de Gemeente Zelf!	18
Doelstelling.....	18
Wat doen we al?.....	18
Wat willen we bereiken?	18
Hoe en met wie?	18
Tijdspad	19
Budget	19
Financiën voor komende 4 Jaar (01-07-2024 – 30-06-2028).....	20

Voorwoord

We leven in een globaliserende wereld, de samenleving is divers. Niet alleen de mens vanwege haar uiterlijk voortkomen, mogelijke beperking of identiteit, maar ook divers vanwege haar tradities, culturen, vieringen, inzichten, overtuigingen, belangen en emoties.

En zoals de mens vaak acteert, is voorstaand vaak onderworpen aan oordelen, meningen en reflectie, positief of negatief.

Een ding kunnen we met ons allen vaststellen. In de kern zijn we allen mensen, mensen die onderdeel zijn van onze Brunssumse samenleving. Woonachtig in een mooi stadje met een rijke geschiedenis en rijk samenleven. Waarin ieder mens een stem heeft, zich gehoord en gezien moet voelen. Belangrijker nog dat ieder mens mag én kan meedoen. Dat ieder mens telt! Dat is de basiswaarde voor een inclusieve samenleving.

Dat is een samenleving waarop we willen inzetten. Een samenleving met gelijke behandeling, solidariteit en waarin we van een ik naar een wij samenleving gaan. We hebben diverse stappen te zetten om deze inclusiviteit te kunnen bereiken.

Laten we het verlangen uitspreken dat het op een dag gewoongoed is geworden en stevig verankerd zit in onze Brunssumse samenleving.

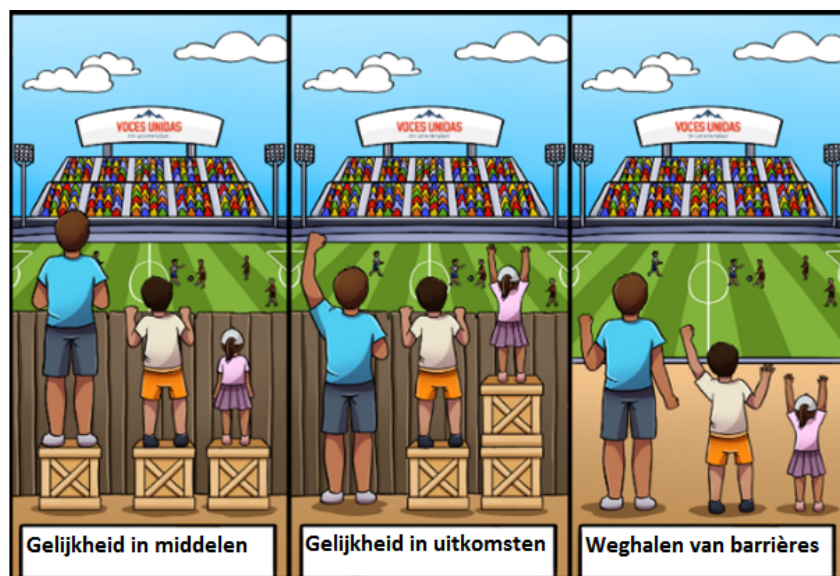
Wethouder Inclusie
Vérénice Hermans

Inleiding

In de unaniem aangenomen motie van de gemeenteraad op 23 februari 2021 wordt de oproep gedaan voor een lokale inclusie agenda voor Brunssum op basis van het VN-verdrag Handicap uit 2016.

Dit VN-verdrag Handicap over de rechten van mensen met een handicap is door Nederland in 2016 ondertekend. Het doel is een gelijkwaardige deelname in de samenleving voor iedereen die daarvan deel uitmaakt. Iedere gemeente heeft hiermee een wettelijke grondslag gekregen om uitvoering te geven aan een inclusief beleid.

Decennia geleden had men het over 'integratie' van mensen met een beperking. De focus lag vooral bij hoe kan de persoon met een beperking zich aanpassen aan de omgeving. Vandaag de dag staan we voor inclusie en kijken we verder dan 'mensen met een beperking'. Bij inclusie ga je uit van de benadering hoe kan de omgeving tegenmoet komen aan het 'individu'.

De Dikke van Dale zegt over inclusie: een toestand dat iedereen gelijke rechten en plichten heeft en volwaardig kan deelnemen aan het maatschappelijk leven; het ingesloten zijn. In de kern komt dit er op neer dat iedereen mee kan doen ongeacht wie je bent. In een ideale (inclusieve) wereld zouden er geen barrières bestaan die ervoor zorgen dat mensen niet mee kunnen doen met het maatschappelijk leven (zie meest rechtse scenario in de afbeelding hierboven). Echter, op dit moment zijn die er wel. Denk hierbij bijvoorbeeld aan mensen met darm- of blaasproblemen die niet kunnen gaan winkelen in het centrum, omdat er geen openbaar toilet beschikbaar is.

Bij het schrijven van het coalitieakkoord is inclusie een speerpunt geworden. Er is ingezet op omgevingsgesprekken met maatschappelijke partners, het middenveld, de LHBTIQ+ gemeenschap en de SMO-raad, waarbij gezamenlijk gekomen is tot de Brunssumse definitie: iedere inwoner van Brunssum telt mee, kan meedoen en mag meepraten.

Duidelijk werd, mede door deze gesprekken dat er inzet nodig is op 3 lijnen:

- fysieke toegankelijkheid;
- informatietoegankelijkheid en
- sociale- en maatschappelijke toegankelijkheid.

Hierbij is het belangrijk om een onderscheid te maken tussen een gelijkheid in middelen en een gelijkheid in uitkomsten (zie afbeelding hierboven). Op deze manier kunnen we ervoor zorgen dat deze Brunssumse definitie van inclusie betrekking heeft op alle inwoners ongeacht hun situatie.

Ambitie

Duidelijk mag zijn dat met de opdracht van de raad, de gemeente Brunssum een ambitie heeft te bewerkstelligen. Een samenleving met aandacht voor de drie bovengenoemde lijnen, als ook gelijke rechten en plichten voor ieder. Dat iedereen kan zijn wie die wil zijn en iedereen de kans krijgt zich te ontwikkelen, zonder te worden gediscrimineerd of uitgesloten te worden om welke reden dan ook.

In deze inclusie agenda, gaan we nader in op de 3 lijnen van toegankelijkheid; gelijke kansen voor onze burgers en wat we als gemeente zelf gaan doen.

* “We” in hoofdstuk 5 is de gemeente als organisatie. In de rest van de agenda is “we” de gehele gemeenschap in Brunssum.

Hoofdstuk 1: Fysieke Toegankelijkheid

Ongeveer 2 miljoen mensen hebben in Nederland fysieke, psychische of verstandelijke beperkingen. Een doelgroep die net als ieder wilt deelnemen aan dagelijkse activiteiten als werk, boodschappen, bezoek aan winkels, sportvoorzieningen en overheidsgebouwen.

Dat vraagt om inzetten op fysieke toegankelijkheid. Dit houdt in dat fysieke drempels letterlijk worden weggenomen. Immers vanuit een inclusieve samenlevingsgedachte mag een eventuele beperking redelijkerwijs geen belemmering vormen. Een aparte ingang voor rolstoelen, wordt vervangen door een ingang die door ieder benut kan worden zonder dat het onveilige situaties oplevert.

Doelstelling

Het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid, zodat dat ieder met of zonder beperking, fysiek toegang heeft tot zowel de openbare gebouwen als ook de winkels in Brunssum. Daarnaast wordt er voldoende rekening gehouden met de veiligheid.

Wat doen we al?

- In de vastgoedportefeuille wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de toegankelijkheid van gebouwen die eigendom zijn van de gemeente Brunssum.
- We trachten de problemen die onze inwoners met fysieke ongemakken ervaren te ondervangen door middel van aanpassingen door te voeren, denk hierbij aan het aanpassen van bushaltes en het verlagen van stoepranden zodat mensen met een scootmobiel, rollator of rolstoel kunnen oversteken. Daarnaast zetten we blindengeleide tegels in.
- Inwoners kunnen via een app (op dit moment, BuitenBeter), via de website of telefonisch contact opnemen om onveilige en/of niet toegankelijke situaties in onze gemeente te melden. Een voorbeeld hiervan is dat we het mindervalide toilet op het gemeentehuis gaan aanpassen nadat er een melding was gemaakt dat deze niet voldeed aan de behoeften.
- In de uitvoering van de nieuwe omgevingswet wordt in algemene zin rekening gehouden met inclusie en specifiek met toegankelijkheid van de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken?

- Bij de afdelingen Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed en Publieksdiensten (vergunningen) wordt inclusie expliciet meegenomen in hun dagelijks werk.
- Onveilige en/of niet fysiek toegankelijke situaties worden consequent gemeld.
- De openbare gebouwen die in het beheer zijn van de gemeente Brunssum voldoen aan het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid.
- De fysieke toegankelijkheid van de speeltuinen in Brunssum wordt daar waar nodig verbeterd in lijn met het eerste van de tien adviezen zoals opgenomen in de Kinder Trendrede 2024 van de Kindergemeenteraad Brunssum.
- Draagvlak creëren voor het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid in winkelcentra en op bedrijventerreinen.

Hoe en met wie?

Bij de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed worden aan de voorkant tekeningen en situaties getoetst op toegankelijkheid. Zij zullen dit waar nodig ook laten toetsen bij maatschappelijke partners zoals een SMO-raad of professionele hulp inroepen van een organisatie als "Ongehindert".

Daarnaast is het belangrijk dat we een breed draagvlak creëren om de fysieke toegankelijkheid te verbeteren. Dit vraagt om een goede samenwerking met lokale ondernemers en inwoners. Daarom blijven we inwoners oproepen om onveilige en/of niet fysieke situaties te delen. Daarnaast gaan we in gesprek met lokale ondernemers of zij openstaan voor het toetsen van hun gebouwen o.b.v. het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid als ook de bereidheid tot het brengen van aanpassingen. Bij zowel de gebouwen van ondernemers als ook de openbare gebouwen die in het beheer van de gemeente zijn zal de toetsing gedaan worden door de SMO-raad en de organisatie Ongehinderd. Ongehinderd is een onafhankelijke organisatie die gespecialiseerd zijn in het toetsen van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen. We gaan in gesprek met beide partijen om de verdeling van gebouwen zo efficiënt mogelijk te maken.

Tijdpad

Er wordt gestreefd dat de toegankelijkheidstoetsen van Ongehinderd, zowel die voor openbare gebouwen in het beheer van de gemeente als ook de gebouwen van ondernemers, zijn afgerond in kwartaal 3 van 2025. De tijdsspanne van het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid is afhankelijk van de grootte van de projecten. Dit zal gedurende de rest van de looptijd van de LIA (tot en met juni 2028) doorgaan.

Budget

Bij bovengenoemde punten is het belangrijk om een onderscheid te maken tussen onderzoekskosten en realisatiekosten. Het totale onderzoeksbudget van bovenstaande punten bedraagt: €60.000,-. Deze €60.000,- is opgedeeld in twee delen, €50.000,- voor het toetsen van een gedeelte van de openbare gebouwen in het beheer van de gemeente Brunssum en €10.000,- voor het toetsen van de gebouwen van ondernemers.

De €50.000,- is gebaseerd op een vrijblijvende offerte van Ongehinderd van juni 2023. Dit bedrag is op te splitsen in eenmalige- en jaarlijkse kosten. De eenmalige kosten zijn €25.000,- en de jaarlijkse kosten komen neer op €5.000,-.

De €10.000,- is gebaseerd op een vrijblijvende offerte van Ongehinderd van juni 2023. Dit is een eenmalige uitgave gebaseerd op 40 ondernemers in het centrum.

Het totale realisatiebudget van bovengenoemde punten is: €74.000,-. Van deze €74.000,- is €24.000,- bedoeld om Ongehinderd de komende jaren vooraf mee te laten kijken bij de tekeningen van nieuwbouw projecten. De overige €50.000,- zijn bedoeld om het laaghangend fruit m.b.t. fysieke toegankelijkheid aan te pakken. Ze zullen worden aangevuld met een extra budgetvraag op het moment dat dit nodig is.

Specifiek speerpunt: Openbare toegankelijke toiletten

Iedereen heeft er weleens last van, je bent bijvoorbeeld aan het winkelen en je moet naar het toilet. Dit kan leiden tot ongemakkelijke situaties maar zeker voor mensen met maag- lever- of darmziekten die minder lang de tijd hebben om een toilet te vinden of mensen in een rolstoel waar de toegang tot een toilet niet altijd vanzelfsprekend is. In een recentelijk onderzoek naar toiletvriendelijke gemeenten stond Brunssum op plek 333 van de 342. Daarom is een toegankelijk openbaar toilet in het centrum een prioriteit. Dit kan op verschillende plekken gerealiseerd worden zoals het gemeentehuis, Buro Brunssum, bij horecagelegenheden, supermarkten en/of overige winkels.

Het is belangrijk om afspraken te maken met partners om dit speerpunt te bewerkstelligen. De gedachte achter deze samenwerking is dat we mogelijk het werk en de kosten met elkaar kunnen delen. Het is altijd voordeliger dan wanneer we een nieuw openbaar toilet gaan realiseren.

Wat doen we al?

- De toiletten in de gemeentewinkel (openbaar gedeelte van het gemeentehuis) zijn beschikbaar voor burgers tijdens de openingstijden van het gemeentehuis.

Wat willen we bereiken?

- Het beschikbaar maken van toiletten in het centrum van Brunssum die toegankelijk zijn voor iedereen (inclusief mensen in een rolstoel of met een rollator). Vervolgens zal er verkend worden wat de behoeften en mogelijkheden zijn voor het realiseren van openbare toiletten in de andere vier wijken.
- Het creëren van bekendheid van de openbare toiletten.

Hoe en met wie?

We verkennen opties om in het centrum van Brunssum een openbaar toilet te realiseren. Als onderdeel van deze verkenning zullen gesprekken plaatsvinden met partners (horecagelegenheden, supermarkten en/of andere winkeliers) om te kijken of hun toiletten beschikbaar kunnen worden gemaakt voor iedereen. Daarnaast zullen we ook andere opties onderzoeken zoals het nieuw bouwen van een openbaar toilet.

De locatie van deze toiletten zal ook onderdeel zijn van deze verkenning als ook de mogelijkheid om openbare toiletten te realiseren in de andere 4 wijken.

Tijdpad

Voor het verkennen van de opties rondom de realisatie van een openbaar toilet in het centrum zal het tijdpad strekken tot en met het 3^e kwartaal van 2025. Ten aanzien van de planning rondom de realisatie, deze zal aan de hand van de richting die gekozen wordt o.b.v. de verkenning gemaakt worden.

Budget

Op basis van de verkenning krijgen we inzicht in de budgetvraag. Vervolgens zal er worden gekeken of dit budget past binnen lopende projecten of dat er apart budget zal moeten worden aangevraagd.

Hoofdstuk 2: Informatie Toegankelijkheid

Bij informatietoegankelijkheid gaat het erom dat burgers toegang hebben tot begrijpelijke informatie. Dit houdt in dat zowel de digitale (zoals websites en apps) als analoge (zoals brieven en folders) informatie toegankelijk is en dat we ervoor zorgen dat die informatie op vaste, vertrouwde manieren c.q. plekken te vinden is. Als gemeente wordt het onze taak om informatie zo aan te bieden dat iedereen, inclusief laaggeletterden en mensen met auditieve- of visuele beperkingen, informatie eigen kan maken.

Doelstelling

Het verbeteren van zowel de toegankelijkheid van informatie als ook het verbeteren van de bereikbaarheid van deze informatie.

Wat doen we al?

- De websites van de gemeente Brunssum zijn getoetst op toegankelijkheid en hebben de vereiste certificering.
- Het Help Hulp boekje is een uitgave van de Gemeente Brunssum waarin een overzicht wordt gegeven van het aanbod voor mensen die wat extra hulp kunnen gebruiken. Bijvoorbeeld waar men terecht kan met financiële problemen, een zorgvraag of hulp bij de opvoeding van het kind. Voor al deze problemen wordt in dit boekje beschreven waar onze inwoners terecht kunnen met de bijbehorende contactgegevens. Dit boekje is in 2023 en 2024 naar alle huishoudens in Brunssum gestuurd.
- We promoten initiatieven om de laaggeletterdheid in Brunssum te verminderen. Dit doen we samen met de bibliotheek, het Vista college en het CMWW. Samen maken we laaggeletterdheid bespreekbaar en waar mogelijk verbeteren we de taalvaardigheid. Een voorbeeld hiervan is het "Taalhuis" waar iedereen welkom is om bezig te zijn met taal op hun eigen niveau, maar ook bijvoorbeeld de cursussen Klik & Tik van de bibliotheek waar mensen (beter) leren werken met een computer.
- Via het Informatiepunt Digitale Overheid van de bibliotheek krijgen inwoners informatie over en hulp bij het omgaan met de digitale overheid. Denk aan het aanvragen van een DigiD of het betalen van een boete.
- We houden rekening met de toegankelijkheid van informatie bij al onze communicatie-uitingen (brieven, e-mails, sociale media, advertenties etc.).

Wat willen we bereiken?

- We streven er naar om alle geschreven en gesproken communicatie (denk aan het toevoegen van afbeeldingen/pictogrammen in beleidsstukken, brieven, folders etc.) vanuit de gemeente begrijpelijk en laagdrempelig te houden.
- We willen dat relevante informatie ook terecht komt bij de inwoners van Brunssum.

Hoe en met wie?

Om de toegankelijkheid van en tot informatie te verbeteren zetten we in op verschillende aspecten. De relevante afdelingen binnen de gemeente Brunssum zullen samenwerken om onze gemeentelijke websites vanuit het oogpunt van inclusie na te lopen en waar nodig te verbeteren.

Als gemeente willen we toewerken dat al onze informatie op B1 niveau toegankelijk wordt. Om onze medewerkers te helpen bij het schrijven op B1 niveau gaan we verkennen of een programma hierbij kan ondersteunen. Er wordt gekozen voor B1 als taalniveau omdat dit het niveau is dat de overgrote meerderheid van de bevolking begrijpt. Om ervoor te zorgen dat in de praktijk B1 ook zal worden gebruikt zal er intern worden gewerkt aan bewustwording (denk aan het aansluiten van coördinator

inclusie bij een teamoverleg en het introduceren van voorgenoemd programma bij het inwerken van nieuwe medewerkers).

Om de communicatie vanuit de gemeente zo toegankelijk mogelijk te maken zullen de “vaste sjablonen” (denk hierbij aan de standaard brieven die gebruikt worden) van de gemeente Brunssum worden gecontroleerd en waar nodig verbeterd.

Als laatste willen we de SMO-raad betrekken bij het begrijpelijk houden van gemeentelijke communicatie (denk hierbij aan een brief of een post op sociale media). Als gemeente zullen we ongevraagd en gevraagd advies inwinnen bij de SMO-raad en/of ervaringsdeskundigen.

Om de verspreiding van informatie te optimaliseren willen we relevante informatie gaan stationeren op veel bezochte plekken zoals de bibliotheek, wachtkamers van zorgaanbieders en in de gebouwen van het CMWW.

Tijdpad

Het verbeteren van de informatie toegankelijkheid is een continue traject dat zal beginnen met de ingang van deze LIA (01-07-2024).

Budget

Het totale realisatiebudget om de doelen in dit hoofdstuk te bewerkstelligen bedraagt €4.000,-.

Het bedrag wordt aangevuld met €6.000,- dat beschikbaar is voor het Communicatiebeleidsplan 2023 (vastgesteld op 9 mei 2023). Op basis van een offerte van Loo van Eck voor Klinkende Taal zou dit samen (€10.000,-) genoeg moeten zijn voor 100 licenties.

Dit budget (de €4.000,- die vanuit de LIA wordt aangevraagd) is voor één jaar. Vervolgens zal geëvalueerd worden en zal waar nodig worden bijgesteld en opnieuw een budgetvraag komen.

Hoofdstuk 3: Sociale en Maatschappelijke Toegankelijkheid

Iedereen, inclusief mensen met een fysieke of mentale beperking, hoort erbij in Brunssum. Om dit speerpunt te stimuleren is het belangrijk om te proberen alle inwoners mee te laten doen met de activiteiten die wij en/of onze partners organiseren.

Doelstelling

Het verbeteren van de sociale en maatschappelijke toegankelijkheid.

Wat doen we al?

- We hebben en blijven investeren in een goede samenwerking met het CMWW. Het CMWW heeft een lange lijst aan activiteiten die zij uitvoeren – met als doel mensen te activeren en ondersteunen. Deze zijn toegankelijk zijn voor iedereen die dat wil. Voorbeelden zijn: taalmaatjes, trainingen hoe om te gaan met faalangst, rouwbegeleiding, schuldhulpverlening, een muziekgroep, bewegen voor ouderen, huiskamertref, inloopmomenten, spel- en filmmiddagen, een goed functionerende belbus etc.
- We werken wijkgericht waardoor we onze burgers beter bereiken. Hierdoor kunnen we ons aanbod meer toespitsen op de wensen en behoeften van de burger. Daardoor kunnen wij deze burgers ook beter ondersteunen en dus verlagen we de drempels voor deze burgers om mee te doen aan al dat Brunssum te bieden heeft.
- De gemeente Brunssum heeft een plan t.a.v. onderwijsachterstandenbeleid (vastgesteld door de gemeenteraad). In dit plan zijn voorzieningen en beleidslijnen opgenomen om gelijke kansen voor alle Brunssumse kinderen te bevorderen. Uitgangspunt hierbij is dat onze kinderen via een voorschool de reguliere route doorlopen naar basisschool, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs, waarbij alle partners rondom het kind samenwerken. Hierbij -waar nodig- ondersteund met specifieke ondersteuning of inzet van voorzieningen.
- Het College van B&W heeft de kaders vastgesteld rondom een inspirerende taalrijke voorziening KansKracht in Brunssum Noord voor het jonge kind en de ouders. Wij beogen met deze voorziening een bijdrage te leveren aan een goede ontwikkeling van kinderen. Een locatie waar kinderen zich kunnen ontwikkelen, al spelenderwijs, in hun eigen tempo. Hiermee wil het College inzetten op een voorliggende voorziening om te normaliseren, en waarbij we zoveel mogelijk geïndiceerde zorg kunnen voorkomen. We zetten in op kansen en inclusie, waarbij onze maatschappelijke partners, ouders en gemeente samen optrekken om gelijke kansen voor alle kinderen te realiseren. De vastgestelde kaders van KansKracht worden momenteel uitgewerkt.
- Het taalonderwijs en de aanpak van problematieken bij kinderen en gezinnen met een migratie achtergrond en/of achterstand is actueel en wordt toegepast.
- In het Noorderhuis worden activiteiten georganiseerd waar iedereen welkom is. Een voorbeeld van zo'n activiteit is het wekelijks georganiseerde 'kom op de soep'. Hier kunnen mensen voor een kleine bijdrage genieten van een kopje soep met een broodje rondom lunchtijd.
- We voeren op lokaal en regionaal niveau activiteiten uit in het kader van SPUKGALA.
- We streven ernaar dat evenementen in onze gemeente toegankelijk en uitnodigend zijn voor iedereen.
- De gemeente Brunssum heeft een kindergemeenteraad en een kinderburgemeester.

Wat willen we bereiken?

- Betrekken van maatschappelijke partners, ondernemers, verenigingen en andere belangstellenden in het meedenken over inclusie.

- Bij het organiseren van evenementen hebben we voldoende aandacht voor mensen met een beperking.
- Dat inclusie gedragen wordt door de toekomstige generaties in Brunssum.

Hoe en met wie?

Een eerste stap in het sociaal toegankelijk maken van de gemeente is het meenemen van maatschappelijke partners, ondernemers, verenigingen en andere belangstellenden in het denken over inclusie. We willen dit gaan doen met periodieke bijeenkomsten om zo input op te halen om inzichtelijk te maken wat nodig is voor een inclusief Brunssum en het enthousiasme hoog te houden in de maatschappij. Daarnaast willen we in gesprek met voorgenoemde partners over de digitale toegankelijkheid (denk hierbij aan de toegankelijkheid van de websites).

Aanvullend willen we gemeentelijke informatie als van maatschappelijke partners breed uitventen om zo veel mogelijk inzage te geven in de sociale en maatschappelijke activiteiten die binnen Brunssum plaatsvinden. Dit om de verbondenheid van de gemeenschap te vergroten.

Voor ons als gemeente is het belangrijk dat evenementen die in Brunssum georganiseerd worden ook toegankelijk zijn voor al onze burgers. Om dit te realiseren zullen we gaan verkennen, in overleg met relevante partners, wat de opties zijn om evenementen in Brunssum zo inclusief mogelijk te maken.

Als laatste is het belangrijk dat inclusie ook wordt gedragen door toekomstige generaties. Daarom willen we ook inzetten op bewustwording bij kinderen d.m.v. een nauwe samenwerking met scholen. We gaan verkennen welke aanpak hierbij het beste past en gaan, in overleg met de scholen, kijken welke rol zij hierin kunnen nemen. Als onderdeel van deze verkenning zal ook de rol van de kindergemeenteraad bekeken worden.

Tijdpad

Het verbeteren van de sociale- en maatschappelijke toegankelijkheid zal van start gaan bij de ingang van de LIA (01-07-2024).

Budget

Het budget om bovengenoemde doelen te bereiken is €10.000,- voor het eerste jaar. Dit budget is bedoeld om de bundeling van het aanbod binnen het sociaal domein breed uit te kunnen zetten richting de burger.

Zodra het duidelijk is welke richting we kiezen voor de uitvoering van de bewustwording op jonge leeftijd zal hiervoor, als dat nodig is, op een later tijdstip apart budget worden aangevraagd.

Specifiek speerpunt: Bewegen voor iedereen

Samen in beweging zijn is leuk en het is nog goed voor de gezondheid ook. Wij vinden het belangrijk dat iedereen, voor zover het mogelijk is voor de inwoner, onderdeel moet kunnen uitmaken van de bewegingsactiviteiten in Brunssum. Dit kan betekenen dat inwoners deel uitmaken van de sportverenigingen hier in Brunssum maar ook het deelnemen aan (georganiseerde) wandelingen.

Wat doen we al?

- We zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband 'Iedereen Kan Sporten' (IKS) Zuid-Limburg. Het IKS zet zich in om drempels weg te nemen die de (achterblijvende) sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking belemmeren.
- Wekelijks organiseren we wandelgroepen die voor iedereen toegankelijk zijn. Daarnaast kent het CMWW ook activiteiten in dit kader, denk aan bewegen voor ouderen.

- In het sportbeleid wordt nadrukkelijk aandacht geschonken aan “iedereen kan sporten”.

Wat willen we bereiken?

- Inzichtelijk krijgen wat sporters met een beperking nodig hebben om te kunnen blijven sporten.

Hoe en met wie?

Op dit moment is het nog onvoldoende duidelijk wat de behoeften zijn van sporters met een beperking, daarom zullen we onderzoek gaan doen om dit inzichtelijk te krijgen. Een eerste stap hierin is het verkennen of we dit onderzoek zelf kunnen uitvoeren of dat we dit door een externe partij moeten laten doen.

Tijdpad

Om bovengenoemd punt te bereiken zal in 2024 gestart worden met deze verkenning en de opvolging hiervan zal hierop volgen.

Budget

Het budget om bovengenoemd punt te realiseren bedraagt €5.000,- en zal worden gefinancierd vanuit het budget Sport.

Hoofdstuk 4: Gelijke Kansen voor Iedere Brunssumer

Het krijgen van gelijke kansen lijkt een voor de hand liggend fenomeen. Echter, terugdenkend aan de afbeelding in de inleiding van deze agenda, zien we als gemeente dat er groepen (denk aan mensen met fysieke en/of mentale beperkingen, de LHBTIQ+ gemeenschap, mensen die het niet zo breed hebben etc.) zijn die nog steeds barrières ervaren in het deelnemen aan de maatschappij. Als gemeente willen we toewerken naar een wereld waar inclusie is verankerd in alle lagen van de maatschappij. Totdat we dat hebben bereikt willen we met dit hoofdstuk aandacht vragen voor groepen die net wat meer aandacht nodig hebben om in de huidige maatschappij deel te kunnen nemen.

Doelstelling

Het realiseren van gelijke mogelijkheden voor alle burgers in Brunssum.

Wat doen we al?

Armoede

- Om mee te kunnen doen in de maatschappij is bestaanszekerheid nodig. Als mensen te weinig geld hebben om rond te komen of actief mee te kunnen doen, kunnen we niet spreken van inclusie. Om deze reden is het armoedebelied een cruciale pijler voor een inclusief Brunssum. Deze pijler is uitgewerkt in het beleidsplan armoede en schuldhulpverlening van de gemeente Brunssum.
- Zo hebben we vele minimaregelingen in Brunssum waar mensen gebruik van kunnen maken; minimaregelingen die ervoor zorgen dat mensen die weinig hebben toch basale zaken in het leven wél kunnen doen of realiseren en zo aan (primaire) levensbehoeften kunnen voldoen.
- We informeren inwoners van Brunssum proactief over mogelijke hulpvoorzieningen en minimaregelingen m.b.v. het Help Hulp boekje (met periodieke actualisatie). Voorbeelden van voorzieningen die wij aanbieden zijn een aanvulling op een minimuminkomen, vergoeding voor extra kosten, gratis abonnement bibliotheek, energietoeslag, gratis fietsen voor kinderen, kledingpakketten en tegemoetkoming eigen bijdrage zorgverzekering. Daarnaast ondersteunt Brunssum mensen met schulden middels schuldhulpverlening via het CMWW (en indien nodig via de Kredietbank Limburg).
- Het beleid is erop gericht armoede te voorkomen door vroegtijdig te signaleren en te helpen, en armoede te verzachten waar nodig. Acute hulp is geregeld via een Noodfonds voor Minima.
- Bij Stichting Leergeld Parkstad kunnen ouders of verzorgers zich melden die niet voldoende geld hebben hun kind(eren) aan schoolse of vrijetijdsactiviteiten te laten deelnemen.

Inburgering

- Het aanbieden van taalscholing en modulair aanbieden van arbeidsmarkt- en participatietrajecten voor statushouders in Brunssum.
- Er is gespecialiseerd taalonderwijs voor kinderen met een migratie achtergrond.
- Verzorgen van het participatieverklaringstraject. Hierin maakt de inburgeraar kennis met de Nederlandse kernwaarden, vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie.
- Het zorgen voor begeleiding naar werk en inkomen van personen met een uitkering op grond van de Participatiewet.
- Het bieden van maatschappelijke begeleiding aan statushouders die nieuw in onze gemeente worden gehuisvest. Hierbij krijgen zij uitleg over en hulp bij het regelen van zaken rondom huisvesting, kennismaking samenleving, praktische zaken (huisarts/verzekering/toeslagen e.d.).

Verdraagzaamheid

- In 2019 is er een regenboog zebrapad aangelegd in Brunssum als teken van solidariteit met de LHBTQI+ gemeenschap.
- Gemeente Brunssum is aangesloten bij de antidiscriminatievoorziening in Limburg: Discriminatie.nl Limburg. Zij signaleren, voorkomen, bestrijden en monitoren discriminatie en ongelijke behandeling in de provincie Limburg. Hieronder valt ook het meldpunt discriminatie in Limburg die te bereiken is via www.discriminatie.nl/limburg. Daarnaast kan Discriminatie.nl Limburg voorlichting verzorgen op scholen en binnen bedrijven.

Laaggeletterden

We benoemden al de mogelijke problemen die laaggeletterden ervaren onder het speerpunt “Toegankelijke Informatie – Waarborgen en Verbeteren”. We willen dit aandachtspunt echter ook hier noemen, aangezien teksten kunnen begrijpen en communiceren een belangrijk fundament is voor gelijke kansen.

- Zoals eerdergenoemd, we werken samen met de bibliotheek, het Vista college en het CMWW aan initiatieven om laaggeletterdheid en laag digitaal vaardigen in Brunssum te verminderen. Voorbeelden hiervan zijn het “Taalhuis”, “Klik en tik”, “Computer 55+” maar ook de formele taaltrajecten van het Vista College. Daarnaast, zoals eerder genoemd, is de gemeente Brunssum bezig met de uitwerking van de kaders rondom een inspirerende taalrijke voorziening (Kanskracht).

Wat willen we bereiken?

Op het gebied van armoede en inburgering wordt apart beleid opgesteld. Met betrekking tot verdraagzaamheid en laaggeletterdheid zijn er wel een aantal doelen opgenomen.

Verdraagzaamheid

- Een open, tolerante en veilige samenleving opbouwen voor de LHBTIQ+ gemeenschap.
- Discriminatie onder de aandacht brengen bij scholen en bedrijven maar ook intern bij de gemeente zelf.

Laaggeletterden

- Naast de actiepunten zoals genoemd in ‘Hoofdstuk 3: Informatie Toegankelijkheid’ is het een doel om het begrip voor en bewustwording van de problemen die laaggeletterden ervaren blijvend te bevorderen.

Hoe en met wie?

Verdraagzaamheid

We willen bijdragen aan een open, tolerante en veilige samenleving voor de LHBTIQ+ gemeenschap door structureel meer aandacht te geven aan seksuele- en genderdiversiteit via zowel gemeentelijke kanalen als ook via de kanalen van maatschappelijke partners.

Naast de LHBTIQ+ gemeenschap willen we ook breder kijken naar anti-discriminatie. Hiervoor willen we ons focussen op bewustwording in scholen, bedrijven en intern bij de gemeente zelf. We verkennen wat Discriminatie.nl Limburg kan betekenen voor de bewustwording in scholen en bedrijven. De interne bewustwording zal getrokken worden door een medewerker van de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.

Laaggeletterden

Om het begrip voor en de bewustwording van de problemen die laaggeletterden ervaren te bevorderen willen we inzetten op extra aandacht rondom laaggeletterdheid op de Wereld Alfabetiseringsdag en de daaromheen geplande week van Lezen en Schrijven.

Tijdspad

Verdraagzaamheid

De doelen zoals hierboven omschreven zijn een continue proces die zullen beginnen in 2024.

Laaggeletterden

Wereld Alfabetiseringsdag en de daaromheen geplande week van Lezen en Schrijven vindt jaarlijks plaats in september. De extra aandacht hiervoor zal dus vanaf 2024 jaarlijks in augustus/september zichtbaar zijn.

Budget

Verdraagzaamheid

Omdat het verbeteren van de bewustwording rondom seksuele- en genderidentiteit vooral focust op communicatie via gemeentelijke kanalen is er geen apart budget voor nodig.

Vanaf 2024 is er vanuit het rijk jaarlijks plus minus €24.000,- voor antidiscriminatie beschikbaar. Hiervan gaat er jaarlijks ruim € 16.000,- naar de antidiscriminatievoorziening in Limburg: Discriminatie.nl Limburg. De overige € 8.000,- zal worden ingezet voor lokale initiatieven om de bewustwording te bevorderen.

Laaggeletterden

Omdat het verbeteren van de bewustwording rondom laaggeletterdheid vooral focust op communicatie via gemeentelijke kanalen is er geen apart budget voor nodig.

Hoofdstuk 5: Het Kloppend Hart van Inclusie, de Gemeente Zelf!

Een kloppend hart van een beweging is hét centrum waarin de kwaliteit van de cultuur én ook van de vitaliteit van een organisatie wordt bepaald. De gemeente wilt deze rol gaan vervullen op het gebied van inclusie. Inclusie is een héél breed begrip dat iedereen aangaat. Wij willen als gemeente hierin het goede voorbeeld geven.

Doelstelling

Inclusie wordt een ingeslepen onderdeel van het organisatorische deel van de gemeente Brunssum.

Wat doen we al?

- De kernwaarden Hart, Helder en Helpen van de gemeente Brunssum zijn allemaal op hun eigen manier verbonden aan inclusie.
 - Hart: Wij zorgen voor elkaar vanuit onze passie voor de mensen die zorg nodig hebben.
 - Helder: We doen ons werk op een rechtvaardige, transparante en eerlijke manier voor iedereen.
 - Helpen: Wij gaan uit van ieders eigen kracht en verantwoordelijkheid. Samen gaan we met lef, doorzettingsvermogen en creativiteit op zoek naar de beste oplossing voor de hulp die nodig is.
- Inclusie is al een aandachtspunt op verschillende afdelingen van de gemeente Brunssum waaronder, de afdelingen communicatie, Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed, Zorg, Publieksdiensten en Maatschappelijke Ontwikkeling (MO).

Wat willen we bereiken?

- Een integrale aanpak creëren voor inclusie waarbij de relevante teams die kunnen bijdragen worden meegenomen.
- Inclusie een ingeslepen onderdeel maken van de organisatie.
 - Uitgaande van het VN-verdrag Handicap willen we zoveel mogelijk borgen dat inclusie in beleid en regelgeving wordt meegenomen. Zoals in de Wmo, de Participatiewet, de Jeugdwet, (passend) onderwijs, sport, recreatie, cultuur en openbare ruimte.
- Bewustwording over inclusie creëren onder de medewerkers van de gemeente Brunssum.

Hoe en met wie?

Een belangrijke eerste stap in het realiseren van een integrale aanpak is het betrekken van de relevante afdelingen bij de speerpunten in deze agenda. Vervolgens zal er geregeld overleg zijn tussen de afdelingen om inclusie binnen de gemeente te waarborgen.

Om deze integrale aanpak te laten slagen is het belangrijk dat inclusie een ingeslepen onderdeel wordt van de organisatie. Om dit te realiseren gaan we de volgende stappen zetten:

- Inclusie wordt opgenomen als verplicht onderdeel van het format BBV ofwel bij u bekend als collegevoorstellen van de gemeente Brunssum.
- Inclusie wordt als product opgenomen in de Planning & Control Cyclus, zodat het automatisch meegaat in de begroting en verantwoordingscyclus.
- Binnen de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling wordt een coördinator aangewezen. Het doel van de coördinator is breder dan alleen het coördineren van de uitvoering van de acties zoals benoemd in deze uitvoeringsagenda. Hij/zij zal ook de uitvoering moeten organiseren, monitoren en de voortgang hiervan bewaken. Daarnaast is het zijn/haar taak om zijn/haar

collega's aan te jagen om het thema inclusie de positie te geven die het verdient. Naast het interne gedeelte is ook het externe proces onderdeel van het takenpakket van de coördinator inclusie.

- Als er vanuit de gemeente burgers worden uitgenodigd voor een bijeenkomst, zal er in de toekomst expliciet gevraagd blijven worden of mensen speciale hulp of voorzieningen nodig hebben om deel te kunnen nemen.
- Bij het (her)schrijven van verordeningen wordt inclusie meegenomen als pijler.

Om iedereen in de organisatie mee te krijgen is het belangrijk dat de bewustwording over inclusie binnen de organisatie van de gemeente wordt vergroot. Hiervoor gaan we wijkschouwen en klantreizen organiseren. Daarnaast zal bij het onboarding programma (= de begeleiding die alle nieuwe medewerkers krijgen met als doel om de nieuwe medewerkers op korte termijn goed te laten functioneren binnen de organisatie) van nieuwe medewerkers besteden we eveneens aandacht aan het belang van inclusie (bijvoorbeeld het belang van toegankelijke communicatie).

Tijdpad

Veel van bovengenoemde punten zijn acties die pas op de lange termijn (duurzaam) effect zullen hebben. De overige punten, zoals het uitvoeren van wijkschouwen/klantreizen en het informeren van de organisatie op het gebied van de veranderingen zal zich strekken tot medio 2025.

Budget

Het totale budget om de doelen in dit hoofdstuk te realiseren is €4.000,-.

De salariskosten m.b.t. de coördinator inclusie zullen worden belegd bij de afdeling MO. Echter, in de loop van 2024 zal worden geëvalueerd hoeveel tijd de coördinator inclusie nodig zal hebben om de uitvoering de coördineren. Als uit deze evaluatie blijkt dat er capaciteitsproblemen ontstaan binnen de huidige formatie, zal in de begroting 2025 en verder structureel extra middelen worden aangevraagd om de coördinatie van de Lokale Inclusie Agenda adequaat te kunnen blijven uitvoeren.

Financiën voor komende 4 Jaar (01-07-2024 – 30-06-2028)

Speerpunt:	Totale Onderzoeksbudget	Totale Realisatiebudget	Totaal
1. Fysieke Toegankelijkheid.	€60.000,-	€74.000,-	€134.000,-
2. Informatie Toegankelijkheid.	N.v.t.	€4.000,-	€4.000,-
3. Sociale en Maatschappelijke Toegankelijkheid.	N.v.t.	€10.000,-	€10.000,-
4. Gelijke Kansen voor Iedere Brunssumer!	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
5. Het Kloppend Hart van Inclusie, de Gemeente Zelf!	N.v.t.	€4.000,-	€4.000,-
Totaal	€60.000,-	€92.000,-	€152.000,-

* Dit budget is gebaseerd op offertes van medio 2023.

Per jaar komt dit neer op:

Jaartal:	2024	2025	2026	2027	2028
Budget:	€34.000,-	€62.000,-	€32.000,-	€12.000,-	€12.000,-

In het begin van de uitvoering zal een hoger budget nodig zijn omdat een meerderheid van de trajecten worden gestart in 2024-2025.

Deze bedragen zijn verder uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma waar per activiteit het budget staat aangegeven.